

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.12.1986, sp. zn. 10 Co 221/86, ECLI:CZ:NS:1986:10.CO.221.1986.1

Číslo: 9/1989

Právní věta: Část důchodu, která se podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. vyplácí manželce a dětem důchodce, se stanoví z důchodu náležejícího důchodci, a to včetně všech zvýšení, která k důchodu náleží.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.12.1986

Spisová značka: 10 Co 221/86

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Manželství

Předpisy: 121/1975 Sb. § 64 100/1988 Sb. § 100

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím z 19. 12. 1985 rozhodl Úřad důchodového zabezpečení v Praze podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. o výplatě části invalidního důchodu ve výši 120,- Kčs měsíčně, a to manželce důchodce a synu důchodce.

V opravných prostředcích důchodce i jeho manželka namítali, že invalidní důchod tu je vyšší než částka 400,- Kčs měsíčně, z níž vycházel Úřad důchodového zabezpečení, a že tedy manželce důchodce má být vyplacena vyšší částka než 120,- Kčs.

Městský soud v Praze přezkoumávané rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení potvrdil. Při svém rozhodování soud prvního stupně vycházel z právního názoru, že podle čl. I odst. 7 zákona č. 108/1984 Sb. se při výpočtu části důchodu nepřihlíží ke zvýšení provedenému podle tohoto zákona. Z toho pak dovodil, že Úřad důchodového zabezpečení v přezkoumávaném rozhodnutí správně v rámci své rozhodovací pravomoci (vyplývající z ustanovení § 64 odst. 2 dříve platného zákona č. 121/1975 Sb. a § 32 dříve platné vyhlášky č. 127/1975 Sb.) stanovil manželce důchodce k výplatě 120,- Kčs, což je 30% invalidního důchodu z částky 400,- Kčs měsíčně bez zvýšení. Soud prvního stupně měl za to, že Úřad důchodového zabezpečení nepochybil, když přihlédl k tomu, manželka důchodce je výdělečně činná a že o zbývající část invalidního důchodu do výše 60 % může požádat také jeho bývalá manželka na dceru důchodce. Pro obě děti by takto byla zachována stejná částka.

V podaném odvolání důchodce také namítal, že mu výše invalidního důchodu byla nesprávně

stanovena nižší částkou, než mu náleží, a zároveň poukazoval na nesrovnalosti, ke kterým došlo při výplatě výchovného na jeho nezletilého syna.

Nejvyšší soud ČR svým usnesením zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Nelze přisvědčit právnímu názoru soudu prvního stupně, že podle čl. I odst. 7 zákona č. 108/1984 Sb. /2/ při výpočtu části důchodu uvolňované podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. nebylo možné přihlížet ke zvýšení podle tohoto zákona. Toto ustanovení na daný případ nedopadlo, jak plynulo zejména z odst. 2) a 3) čl. I 108/1984 Sb.

V daném případě v přezkoumávaném rozhodnutí nebyl vypočten důchod důchodce, ale byla stanovena k výplatě podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. a § 32 vyhlášky č. 128/1975 Sb. pouze část důchodu. Nebyl proto důvod, aby část důchodu uvolňovaného k výplatě nebyla stanovena z jeho skutečné výše, tj. včetně všech zvýšení, která náležela k invalidnímu důchodu v době, kdy výplata jeho části byla uvolňována. Jaká je skutečná výše invalidního důchodu se musí zjistit z dávkového spisu Úřadu důchodového zabezpečení v Praze.

Odvolací soud se neztotožňuje ani se závěry soudu prvního stupně o tom, že Úřad důchodového zabezpečení postupoval správně, když bez objasnění odůvodněných potřeb osob, k nimž má důchodce vyživovací povinnost, uvolnil jeho manželce k výplatě část invalidního důchodu ve výši 30% s odůvodněním, že druhou část invalidního důchodu ve výši 30 % je třeba ponechat pro případ, že by o její uvolnění požádala bývalá manželka důchodce na jejich dceru. Podle ustanovení § 32 vyhlášky č. 128/1975 Sb. se při stanovení části důchodu až do výše 60 % manželce a dětem důchodce, který je ve vazbě, hledělo zejména k částkám z pracovní odměny odsouzeného, jež byly poskytovány k úhradě potřeb rodiny, a k tomu, zda manželka důchodce pečuje o děti a zda může být zapojena do práce. Výpočet těchto hledisek je příkladný a soud prvního stupně proto při přezkoumávání rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení pochybil, když vedle výdělků nynější a dřívější manželky důchodce nezjišťoval také rozsah odůvodněných potřeb obou dětí a případně i to, zda navrhovatel nemá vyživovací povinnost k dalším osobám.

Teprve po doplnění dokazování v tomto směru bude mít soud prvního stupně potřebný podklad pro posouzení toho, jaká část z invalidního důchodu důchodce včetně všech zvýšení měla být v rozsahu stanoveném v § 32 vyhlášky č. 128/1975 Sb. uvolněna k výplatě první navrhovatelce.

Pokud v průběhu tohoto přezkumného řízení byly uplatňovány námitky, které se přezkoumávaného rozhodnutí netýkají, bylo na místě ze strany soudu poučení, že se jimi v tomto přezkumném řízení nelze zabývat a že bylo třeba je uplatnit návrhem podaným podle ustanovení § 62 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. /3/

Odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně zrušil podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně i o nákladech na odvolací řízení (§ 224 odst. 3 a § 224 odst. 1 o. s. ř.).

Poznámky pod čarou:

1) Viz nyní § 100 zákona č. 100/1988 Sb.

2) zrušeného pak ustanovením § 178 bod 7 zákona č. 100/1988 Sb.

3) viz nyní § 95 zákona č. 100/1988 Sb.